

Jurisprudential Research on the Acceptance of Mother Retaliation or its Prohibition in the Islamic Penal Code

واکاوی فقهی پیرامون پذیرش قصاص مادر یا ممنوعیت آن در قانون مجازات اسلامی

Sayyed Alireza Amin

Third Level Student, Qom Seminary, Master of Jurisprudence and Fundamentals of Law, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran

سید علیرضا امین
طلبه سطح سوم حوزه علمیه قم، کارشناس ارشد فقه و مبانی حقوق، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران
s.alirezaamin@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0002-4856-0731>

Abstract

The premeditated murderer is sentenced to retaliation according to the first principle. However, in Islamic law, the sentence of retaliation rests on conditions whose non-fulfillment is considered as an exception to this first principle. One of the exceptions to this general principle is the presumption that the killer is the father of the victim. The jurists agree on the ruling of no retribution on the assumption that the child is killed by the father; but the question of whether the sentence of non-retaliation is specific to the father and paternal grandfather or also to the mother is a matter of dispute. The famous Imams distinguish between the ruling of parents. The emergence of Article 301 of the Islamic Penal Code adopted in 2003, which, following the popular view, considers the murderer to prevent retaliation, is that the mother retaliates against the murder of her child. On the other hand, Ibn Junaid and the Sunni jurisprudential sects other than Maliki, in addition to the father, also consider the ruling of no retaliation against the mother. This study, by evaluating the arguments of the parties, seeks to prove the strength of the well-known opposite theory, according to which the mother, like the father, is one of the exceptions to the sentence of no retribution.

Keywords: Qisas, Intentional Killing of the Child by the Mother, Exclusion of the Father from Qisas, Attachment of the Mother to the Father in the Sentence of Non-Qisas.

چکیده

قاتل عمد طبق اصل اولی، محکوم به قصاص است. اما در شریعت اسلام حکم قصاص متوقف بر شرایطی است که عدم تحقق آن‌ها به منزله استثناء از این اصل اولی به حساب می‌آید. یکی از مستثنیات این اصل کلی، فرضی است که قاتل، پدر مقتول باشد. فقها نسبت به حکم عدم قصاص در فرض قتل فرزند توسط پدر، متفق القول هستند؛ اما این مسئله که آیا حکم عدم قصاص مختص به پدر و جد پدری است یا مادر را نیز مشتمل می‌شود، محل اختلاف است. مشهور امامیه قاتل به تمایز حکم پدر و مادر هستند. ظهور ماده ۳۰۱ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ که به پیروی از نظر مشهور، ابوت قاتل را مانع از ترتب حکم قصاص می‌داند، این است که مادر در برابر قتل فرزندش قصاص می‌شود. اما در مقابل، ابن جنید و مذاهب فقهی اهل سنت غیر از مالکی، افزون بر پدر، حکم عدم قصاص را نسبت به مادر نیز جاری می‌دانند. این پژوهش با ارزیابی ادله طرفین، در صدد اثبات استحکام نظریه مقابل مشهور است که بر اساس آن، مادر همانند پدر از استثناء شدگان حکم عدم قصاص محسوب می‌شود.

واژگان کلیدی: قصاص، قتل عمد فرزند توسط مادر، استثناء پدر از قصاص، الحاق مادر به پدر در حکم عدم قصاص.

Received: 2022/04/29 - Review: 2022/06/16 - Accepted: 2022/07/23

دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۰۷/۰۹ - بازنگری مقاله: ۱۴۰۱/۰۳/۲۶ - پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۰۵/۰۱